

JE VERBINDEN MET ĪŚVARA (GOD)

Objectief met de wereld omgaan

Het is een feit dat we met de wereld moeten omgaan. Dit is onvermijdelijk en hoeft ook niet vermeden te worden. Terwijl we met de wereld omgaan, wordt er van ons verwacht dat we op verschillende situaties reageren. Hierbij kunnen onze reacties objectief en kalm zijn. Hoe onplezierig een situatie ook is, we kunnen toch op een ontspannen manier reageren. Maar het is gemakkelijker gezegd dan gedaan. Objectief zijn vergt veel begrip.

Ons gedrag kent een psychologische orde. Zoals er een fysieke orde bestaat, een fysiologische orde, een biologische orde en een epistemologische orde, zo bestaat er ook een psychologische orde. Of we nu wel of niet weten waarom een persoon op een bepaalde manier handelt, we kunnen in ieder geval begrijpen dat er voor hem of haar op dit moment geen andere gedragswijze mogelijk is.

Ieder individu heeft zijn of haar eigen achtergrond en op elk moment doet eenieder zijn uiterste best. We maken ons altijd zorgen en vragen ons af: "Waarom deed hij dat? Waarom deed zij niet dit?" Maar gegeven diens achtergrond kan deze persoon zich op deze plaats en op dit moment alleen zo gedragen als hij doet. Een ander antwoord is er niet.

Als we goed begrijpen dat alle belangrijke mensen die ons storen zich alleen op deze wijze kunnen gedragen, dan is er geen probleem. En het is een feit dat wie ons ook maar stoort belangrijk voor ons is. We hebben weinig last van mensen die niets voor ons betekenen.

Alles wat hier is, is Īśvara, de Heer

Alles wat binnen tijd bestaat - zowel wat gekend wordt als wat niet gekend wordt, inclusief ons fysieke lichaam, onze geest en zintuigen - vormt samen de wereld. Hoewel de wereld niet onafhankelijk van Īśvara bestaat, is Īśvara onafhankelijk van de wereld, omdat Īśvara zonder de wereld kan bestaan.

De regel is dat een gevolg niet onafhankelijk is van zijn materiële oorzaak. De materiële oorzaak echter, kan bestaan zonder een gevolg te zijn. De klei kan bestaan zonder een pot te zijn, maar de pot kan niet bestaan zonder het materiaal waarvan hij is gemaakt. Ditzelfde geldt voor de Heer. Hij is zowel de maker als de materiële oorzaak. Net zoals we in een droom zowel de maker als de materiële oorzaak zijn.

De materiële oorzaak onderhoudt het gevolg, dat is een feit. Eigenlijk is er geen gevolg; het is slechts de materiële oorzaak. We hebben als voorbeeld een eenvoudige pot en de klei. De pot is niet onafhankelijk van het materiaal waarvan hij gemaakt is.

Dit is zeer interessant: je kijkt naar de wereld en in die wereld wil je een glimp van Īśvara opvangen. In feite is alles wat je op dit moment ook maar ziet Īśvara. De ogen die zien zijn Īśvara, het object dat gezien wordt is Īśvara, en ook de ziener staat niet los van Īśvara. Alles wat hier is, is Īśvara. Als dat zo is, is het dan niet gek om de Heer een bepaalde locatie te geven? God wordt allesdoordringend genoemd, almachtig en de oorzaak van alles en toch wordt hij gelokaliseerd.

De functie van gebed

Alles wat hier is, is Īśvara en Īśvara bestaat op tweevoudige wijze. Ten eerste in een gemanifesteerde vorm, die beschikbaar is voor onze waarneming en interactie. Ten tweede als de ongemanifesteerde potenties. Gebed is een speciale handeling waarmee we deze potenties kunnen aanboren.

Binnen alle religieuze culturen is het gebruikelijk om te bidden. Bidden kan in elke taal en op allerlei manieren. De Heer heeft geen taalprobleem. Hij kan in het Hindi, Latijn, Grieks, Frans, Hebreeuws, Engels of Arabisch aangeroepen worden. Dit wil echter niet zeggen dat alle religies naar hetzelfde doel leiden. Dat doen ze niet! Als alles wat hier is, Īśvara is, dan moet je dat wat hier is (als Īśvara) claimen, en je claimt het door gebed. Als je het niet claimt, dan ben jij de verliezer.

Alle gebeden zijn valide. Gebed is een handeling (karma) omdat het voortkomt uit jou als een doener (kartā). Alles wat voortkomt uit jou, een doener, wordt karma genoemd. Het komt voort uit jouw vrije wil. De menselijke vrije wil is moeilijk te definiëren, omdat we niet weten wat vrije wil is en wat onder druk staan is. Bij alle handelingen is iets van vrije wil betrokken. Maar we merken dat we veelal met onze rug tegen de muur staan en niet anders kunnen dan een handeling uitvoeren. We weten dan ook niet hoe vrij die vrije wil is. Het is discutabel.

Er is altijd druk, innerlijke druk en druk van buitenaf. Druk van buitenaf wordt uiteindelijk innerlijke druk als iemand jou onder druk zet en jij die situatie internaliseert. Als je weigert om onder druk gezet te worden, dan is er geen druk vanbinnen; dan is er slechts externe druk. De druk bestaat dan alleen voor de andere persoon; het blijft diens agenda, niet die van jou. Als je de eisen van de ander internaliseert, dan wordt het jouw plicht of jouw druk; je hebt het gevoel dat je het moet doen.

Handelen vanuit empathie

Als je onder druk staat, word je gedwongen om bepaalde dingen te doen. Een handeling waarbij je uitreikt naar een ander, zoals wanneer je hulp biedt, kan gedaan worden vanuit empathie. Als we zien dat iemand anders pijn heeft, dan nemen we die pijn over. Dat is de menselijke aard. Eerst hebben we te doen met die ander. Vervolgens handelen we, om het empathische gevoel kwijt te raken; soms door naar de ander uit te reiken. Ook dat is een vorm van druk, geboren uit empathie.

Liefdadigheidswerk komt voort uit empathie. Sommige mensen echter, hebben met hun liefdadigheidswerk andere bedoelingen. Zoals het bekeren van mensen. Voor buitenstaanders lijkt het liefdadigheid, maar de persoon heeft een bepaald plan, een programma om de mensen te bekeren tot een andere religie. Dat wordt dan ook niet beschouwd als liefdadigheid. Dat is slechts een middel om een doel te bereiken. Het middel is toevallig goed, maar het doel is niet goed, want hierdoor wordt een cultuur vernietigd.

Misschien helpt iemand vanuit echte bekommernis. Er wordt gehandeld zonder een of andere financiële beloning te ontvangen. Echter, niemand doet iets zonder een of andere vorm van beloning te verwachten en er is altijd iets van een beloning voor wat iemand ook doet. Misschien raakt de persoon zijn/haar uit empathie ontstane pijn kwijt, of misschien ligt de beloning in het ontdekken van het plezier van geven. Dus zelfs een helpende hand uitsteken is een handeling vanuit druk. Iemand's eigen empathie dwingt hem/haar om iets te doen.

Bidden doe je uit vrije wil

Bidden is de enige handeling waarbij onze vrije wil volledige vrijheid geniet. We hoeven immers niet te bidden. "Maar, Swamiji, ik bid uit nood; ik zit in een moeilijke situatie." Maar in nood hoef je niet te gaan bidden. In nood kun je met je kop tegen de muur slaan. Bij pijn en leed kun je honderden verschillende dingen doen. Je kunt alcohol drinken of drugs gebruiken, of je kunt iets gaan kopen of iemand vermoorden. Misschien bid je niet. Waarom niet? Omdat je geen onmiddellijk resultaat ziet.

Gebed heeft twee resultaten: een onmiddellijk resultaat en een onzichtbaar resultaat. Het onzichtbare resultaat van gebed wordt *adṛṣṭa-phala* genoemd. Het zal zich in de loop van de tijd manifesteren. Het is wat we zegen noemen. Zegen komt voort uit een handeling en komt ten dienste van de doener, degene die bidt. Het is een potentie die je aanboort. Net zoals ondergronds water naar boven gebracht moet worden door een serie handelingen uit te voeren. Zo is bidden een handeling waarbij de potentiële zegen aangeboord wordt.

Het onmiddellijke resultaat van gebed wordt *dr̥ṣṭa-phala* genoemd. Op zichzelf is het feit dat je kunt bidden al een onmiddellijk resultaat. Het is niet gemakkelijk om te zitten en te bidden.

Een gebed kan geformuleerd worden in eenvoudige woorden. Het kan ook een uitgebreid ritueel zijn. Het kan puur mondeling of puur mentaal zijn. Gebed kan beschreven worden als drie verschillende vormen van handeling. Fysiek (*kāyika*), mondeling (*vācika*) en mentaal (*mānasa*). Een ritueel is een fysieke vorm van gebed, een lofzang over de Heer zingen is een mondelinge vorm van gebed en in stilte een mantra chanten is een mentale vorm van gebed.

Rituele verering

Door te handelen komt onze intentie tot volledige expressie. Als we iemand een gelukkige verjaardag wensen, kunnen we gewoon aan die persoon denken en hem/haar alle goeds wensen en dat is dan alles. Maar als we de tijd nemen om een kaart te kiezen en te kopen, er iets op te schrijven en we de kaart op de post doen, dan komen onze wensen volledig tot uitdrukking. Als we ernaar handelen, wordt onze intentie gemanifesteerd.

Daarom hebben we (in de Vedische cultuur) een dagelijks ritueel als een vorm van aanbidding. Het ritueel wordt uitgevoerd bij een altaar waar bloemen, wierook en licht geofferd worden. Dit is zonder meer cultureel.

Niemand aanbidt een beeld. Mensen aanbidden alleen de Heer en omdat de Heer alles is (er bestaat niets buiten de Heer), is iedere vorm de vorm van de Heer. Je kunt de Heer aanroepen in elke vorm waarin je Īśvara herkent. Het is uitsluitend aanroepen. Als we de Heer aanroepen bij een altaar en hem vereren, wordt het *kāyika-karma* genoemd, wat betekent dat de fysieke ledematen, de geest en het spraakorgaan erbij betrokken zijn.

Mondeling gebed, *vācika-karma*, is bekend in alle religieuze tradities en komt ook voor in de Vedische traditie. Hierbij zijn de geest en het spraakorgaan betrokken.

Wanneer hetzelfde gebed puur mentaal is, wordt het mānasa-karma genoemd. Dan is alleen de geest erbij betrokken. Dat is meditatie; een mentale activiteit waarbij het object Īśvara is.

We verbinden ons met Īśvara door activiteiten die de devotionele persoon in ons oproepen

Door te bidden produceren we een onzichtbaar resultaat (adṛṣṭa-phala) dat het verschil maakt tussen succes en mislukking. Het wordt zegen genoemd. Bovendien wordt de devotionele persoon in ons aangeroepen. We hebben het nodig een vertrouwensband met Īśvara tot stand te brengen, een band die verbroken werd tussen ons en onze ouders.

We begonnen ons leven met compleet vertrouwen in onze ouders. Als kind was het vanzelfsprekend om onze moeder en vader als volmaakte wezens te beschouwen. De band die er was, was de band met het almachtige, het onfeilbare, vertegenwoordigd door onze vader en moeder. Als kind hadden we geen andere God dan deze twee mensen. Later nam dat vertrouwen af, toen we ontdekten dat onze ouders niet almachtig waren, maar feilbaar. In de ogen van het kind werden de onfeilbare ouders feilbaar en zo werd de band verbroken. Vervolgens bleven we ons hele leven zoeken naar het onfeilbare. Er is een verlangen om ons te verbinden met iemand die we kunnen vertrouwen. Die band moet opnieuw tot stand komen.

Het gaat hier om een verlichte band. Bij de baby was er sprake van een onschuldige band. Begrijp het verschil. We zijn nu volwassen en we begrijpen wat Īśvara is. De band die nu tot stand komt is een bewuste verbintenis. Ten eerste door te begrijpen dat dit Īśvara is, en vervolgens door middel van handelingen die een band creëren; handelingen die de juiste (devotionele) persoon in ons naar boven roepen. Een persoon die een dergelijke band heeft, zal nooit gebukt gaan onder stress.

Jaloezie overwinnen door tegenovergesteld gedrag

Stel dat je jaloers bent op iemand met wie je moet samenleven en je wilt die jaloezie overwinnen. Jaloezie is pijn die opkomt als je weet dat iemand gelukkig is, terwijl jij dat niet bent.

Jaloezie die zich eenmaal in je geest gevestigd heeft, wordt steeds sterker. De enige remedie (als er al een is) is iets gaan doen. Je moet het tegenovergestelde gaan doen. Geef de persoon elke dag gedurende veertig dagen een roos. Vertel hem/haar: "Ik wil mijn jaloezie kwijtraken, dus accepteer alsjeblieft deze roos." Als jij eerlijk bent, zullen mensen anders reageren.

Jouw commitment om te veranderen komt tot uiting in die handeling van het geven van een roos aan de persoon aan wie je liever geen roos geeft. Het vraagt heel veel commitment om te veranderen. Het is beslist een bewuste handeling. Je verandert alleen door je te gedragen alsof je de kwaliteit die je graag wilt verkrijgen al bezit. Je doet alsof, totdat het echt is.

We doen dit voortdurend. Hoe heb je leren zwemmen? Door het te proberen. Je moet het water in stappen en beginnen met zwemmen. De zwemleraar vertelt je: "Kom op, zwem! Doe mij maar na." Gedurende het proces leer je zwemmen. Je leert autorijden door auto te rijden. Je leert koken door te koken. Je leert alles door het te doen. Er is geen andere manier.

Absoluut vertrouwen herontdekken

Het is nodig om een band met Īśvara tot stand te brengen. Als die band met Īśvara er is, dan kunnen we ontspannen. We zagen al eerder dat als een kind zich onzeker voelt en bang is, omdat het bijvoorbeeld een kakkerlak ziet, het naar zijn moeder rent. Als het kind eenmaal naast moeder staat, voelt het zich veilig, omdat het erop vertrouwt dat de almachtige, onfeilbare moeder het oplost. Het kind voelt zich nu krachtig.

Dat vertrouwen gaat echter verloren als moeder vader roept. Het kind denkt vervolgens dat vader almachtig en onfeilbaar is. Maar vervolgens kan vader de situatie ook niet oplossen. Door dergelijke ervaringen begint het kind zachtjesaan te beseffen dat ze niet volmaakt zijn. Eerst ontstaat er een vaag besef. Daarna, naarmate het kind ouder wordt, wordt dit besef groter. Uiteindelijk verdwijnt dat (absolute) vertrouwen en is het nodig om opnieuw compleet te worden.

Voor onze geboorte waren we één met moeder. Die verbinding werd verbroken bij de bevalling. We zoeken in het leven opnieuw die verbinding, die alleen kan plaatsvinden met het onfeilbare. Daarom houden mensen van religies met een verlosser. Daarom krijgen religies die een verlosser te bieden hebben volgers, en daarom bestaat er ook een verlosserspsychologie. Zo ontstaan alle sektes, omdat mensen iemand willen die hen redt.

Mensen zijn feilbaar in die zin dat ze beperkt zijn in kennis, kracht en macht. Alleen het totale bewuste wezen is onfeilbaar. De orde zelf is het bewuste wezen, aangezien de orde niet losstaat van het bewuste wezen. Īśvara is de onfeilbare; de orde is onfeilbaar.

Als ik denk dat de orde feilbaar is, is het niet de orde die feilbaar is, maar mijn onjuiste begrip van die orde. De orde kan mij nooit teleurstellen. Het is mijn verwachting die me teleurstelt. En omdat mijn kennis beperkt is, is dat laatste te verwachten.

De devotionele persoon in ons is de basispersoon die verschillende rollen speelt

De basispersoon is altijd ontspannen. Er bestaat altijd een afstand tussen de basispersoon en de rol die de basispersoon speelt. Die afstand bestaat uit het gewaarzijn van de basispersoon.

Ten opzichte van de ene persoon zijn we een dochter of zoon. Ten opzichte van een ander zijn we een echtgenoot of echtgenote. Ten opzichte van weer iemand anders zijn we een vader of moeder. En ten opzichte van weer een ander zijn we een broer of zus. En naar weer anderen zijn we een buurman, buurvrouw, vriend en ga zo maar door. Hoewel de persoon dezelfde is, verschillen de rollen.

Ik, het subject, blijf dezelfde. Daarom, ik ben vader, ik ben zoon, ik ben echtgenoot, ik ben broer. Ik ben echtgenote, ik ben moeder, ik ben dochter, ik ben zus. 'Ik ben' is in dit alles de constante, maar tot wie ik in relatie sta varieert.

Ik ben er altijd in al die relaties. Daarom ben ik constant. Maar ben ik volledig constant? Nee, er is ook een zekere variabele component.

Ten opzicht van mijn vader ben ik een zoon. Maar ten opzichte van mijn zoon ben ik een vader. En ten opzichte van mijn broer ben ik een broer. Wat betekent dat? Niet alleen zijn de mensen verschillend, ik ben zelf ook verschillend. Ik ben een zoon, ik ben een vader, ik ben een broer. Het is duidelijk dat ook ik verander. Hoewel, er is ook sprake van een niet-variabel element. Ik ben is onveranderlijk.

‘Ik ben’ is de bewuste basispersoon. Dat is wat we zijn, en deze bewuste persoon speelt verschillende rollen, zoals vader, zoon en echtgenoot. Sommige rollen zijn een beetje moeilijk om te spelen, maar het blijven toch slechts rollen.

Ik ben een vader met betrekking tot mijn zoon of dochter, ik ben een zoon met betrekking tot mijn ouders. Elke rol is een status die ik aanneem afhankelijk van de aard van de relatie. Dit is hoe we allemaal gecast zijn in het leven.

De wereld is een toneel en wij zijn de spelers die verschillende rollen spelen, en elke rol heeft een script dat duidelijk wordt naar gelang de situatie. Niemand hoeft het script te schrijven. We weten allemaal precies wat we moeten doen en als we het niet weten, dan kunnen we het aan iemand vragen. We kunnen het script nauwgezet en opgewekt volgen als we weten: ‘ik ben de basispersoon die de rol speelt’.

De acteur is niet de rol

Stel je een acteur voor die de rol van bedelaar speelt. De acteur staat nu op het toneel; en volgens zijn script moet hij veel leed ondergaan. Mensen maken misbruik van de bedelaar. Hij moet zijn gevoelens onderdrukken en toch doorgaan met bedelen. Zo nu en dan moet hij huilen. Hij is blij, want het lukt hem om echte tranen te huilen. De tranen rollen over zijn wangen. De mensen in het publiek huilen ook.

Hij feliciteert zichzelf: “Ik doe het heel goed.” En dat vindt hij niet alleen; een vriend die in het publiek zit, vindt ook dat hij het heel goed doet en komt backstage om hem te feliciteren: “Hé, je deed het geweldig. Hoe is het je gelukt om zo goed te huilen?”

Als hij echter de volgende dag nog harder zou huilen, nu vanwege het verlies van een geliefde, en als de vriend dan zou zeggen: “Hé, je huilt vandaag nog beter dan gisteren, gefeliciteerd!”, dan zou dat ongepast zijn. Eerder ging het om een rol; dit verdriet is echt.

Laten we naar die rol kijken. De acteur werd gefeliciteerd, omdat hij gehuild had. En de acteur feliciteerde zichzelf ermee. Hoe komt dat? Omdat hij niet de rol is. Het begrip ‘ik ben niet de rol’ vormt een soort stootkussen. De acteur is niet de bedelaar, hoewel de bedelaar wel de acteur is. Het lichaam van de rol is zijn lichaam, de mond van de rol is zijn mond, en alle woorden van het script rollen van zijn tong. Daarom is de bedelaar volledig de acteur, niet slechts een beetje (er is geen afstand tussen de acteur en de bedelaar). Maar de acteur is niet de bedelaar (B is A; A is niet B).

De bedelaar lijdt, de acteur lijdt niet. Het lijden van de bedelaar blijft beperkt tot de bedelaar, omdat de acteur niet de bedelaar is. Dus begrijpen dat de bedelaar de acteur is, maar de acteur niet de bedelaar, vormt een stootkussen. Die kennis geeft ons de ruimte om de rol volgens het script te spelen en er ook nog van te genieten.

Binnen dit grote universum bevinden we ons in een bepaalde samenleving, met een aantal mensen die we graag zouden willen veranderen. Dit zijn de significante personen in ons leven. We storen ons aan deze personen en in relatie tot hen spelen we verschillende rollen. Maar in het dagelijks leven beschouwen we het niet als het spelen van rollen. Op het toneel beschouwen we het als een rol, maar buiten het toneel zien we het niet als een rol. Echter, “offstage” is net zo goed een “stage”, toneel.

Het drama van het leven moet begrepen worden. Shakespeare had een grote geest en voelde dit alles op een of andere manier aan, zonder Vedanta. Hij begreep de emoties van de menselijke geest zeer goed en hij was heel goed met woorden. Zoals iemand zei: de geest van Shakespeare is het platform van de wereld. Hij zei: “De wereld is een podium; alle mannen en vrouwen zijn slechts spelers”, hetgeen waar is.

Mijn relatie met Īśvara is basaal, fundamenteel en onveranderlijk

Als ik mij verhoud tot mijn grootvader, ben ik een kleinzoon. Als ik in relatie sta tot mijn vader ben ik een zoon, niet een kleinzoon. Om een zoon te zijn, vervang ik mijn grootvader door mijn vader. Mijn relatie met Īśvara werkt anders. Als een individu ben ik fundamenteel verbonden met Īśvara of ik deze verbintenis nu wel of niet herken. Deze relatie wordt uitgedrukt met het begrip ‘de devotionele persoon’ (“devotee”).

Als ik als devotioneel persoon de rol van vader of zoon aanneem, wordt de devotionele persoon niet vervangen. De relatie tussen Īśvara en mij is hetzelfde als de relatie tussen mijn vader en Īśvara of de relatie tussen mijn vriend en Īśvara. De devotionele persoon blijft bestaan vanwege de blijvende aard van de relatie met Īśvara.

Van het begin tot het eind ben ik een devotioneel persoon, verbonden met het geheel, met Īśvara. Ik ben een bewust wezen; Īśvara is een bewust wezen. Die bijzondere relatie is basaal, fundamenteel en onveranderlijk. Dus wanneer ik een vader of moeder ben, ben ik die basispersoon, de devotionele persoon.

Ik ben een devotionele vader, een devotionele moeder, een devotionele partner, een devotionele zoon en een devotionele buurman.

Het gewaarzijn van het feit dat ik de basispersoon ben, de devotionele persoon, vormt een stootkussen, een afstand waardoor ik zonder stress verschillende rollen kan spelen.

We kunnen het spelen van rollen niet vermijden om stress te vermijden. We moeten onze rollen spelen. Als je alle problemen die je hebt op een rijtje zet, zul je ontdekken dat alle problemen aan de rollen toebehoren.

Als een vader of moeder, dochter of zoon, echtgenoot of echtgenote, heb je een aantal problemen. Al die problemen zijn de problemen van die rollen, niet de problemen van de persoon. Waar is de stress dan, vraag ik me af.

Kan er sprake zijn van drama zonder plots en zonder veranderingen? Er is geen drama in het leven zonder plots. Dat alles hoort er te zijn. Het werkelijke leven moet zo zijn. Er zijn zeer snelle wendingen. Shakespeare was beroemd om deze wendingen. Alles gaat goed en dan opeens verandert alles. Het is nodig om het drama van het leven als zodanig te begrijpen.

Als individu zie ik mijzelf als een devotieel persoon. Een bestaande relatie met Īśvara wordt herkend. Als devotieel persoon roep ik de hulp en de zegen van Īśvara aan door te bidden. Bidden is een handeling. Het resultaat wordt 'zegen' genoemd. Ik creëer zegen door te bidden. En door middel van verschillende vormen van gebed bevestig ik mijn verbinding met Īśvara.

De significante personen, die horen bij het toneelgezelschap van ons leven, maken fouten en zijn soms nalatig. Soms handelen wij ook niet juist of zijn we nalatig. Een goede acteur compenseert al deze vergissingen. Hij zorgt ervoor dat het drama verdergaat en maakt het nog plezierig ook.

Swami Dayananda Saraswati
Arsha Vidya